

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂESCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

AREARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 3.00
Pentru 6 luni . . . lei 1.50

Obrăsnicia sectară

O întâmplare, recentă și caracteristică, dintr'o mare comună românească din județul Aradului, ne pune în mână condeiul, pentru a o demasca și pentru a cere, dela cei în drept, remediul cuvenit.

În comuna Talpoș, — vechiu cuib de baptisim, unde, dacă nu ne înșelăm, sectarismul a fost adus de un ungar din alte părți, — au sosit, în 6 Februarie, doi conferențieri, d-na și d-l C. Danilă din Oradea.

Intrunirea pentru ascultarea conferențierilor a avut loc la primărie și a fost cercetată de vr'o cincisute de ascultători, între cari și câțiva sectari baptiști. Când conferințiarul a făcut apel la reinchegarea societății românești într'un singur suflet religios și a spus, ca deslușire, că la o casă de rugăciuni, baptistă, a văzut, în loc de sf. Cruce, steaua jidovească, iar în alt loc, la baptiști români a dat de un predicator evreu (Fischer), baptiștii prezenți au trecut în vociferări și șuerături. Și în cele din urmă, după ce prin provocarea scandalului au constrâns pe conferențieri și pe credincioșii ortodocși să se retragă în sala de ședințe comunale, pentru ascultarea conferințelor, au plecat și ei, la capștea lor.

Noi ne-am mai ocupat de problema sectelor, în coloanele noastre lămurindu-i rosturile negative. Propriu vorbind, n'am avea nimic de adăugat la teoria lucrurilor. Deaceea, punem acum chestiunea exclusiv din laturea ei reală, a ordinii publice, pentru a cărei salvare stăm, astăzi, în fața unor măsuri excepționale.

Intrebăm deci: Intră, ori nu, anarhia sectară în cadrul prevederilor excepționale de acum?

Noi credem, că da.

Și dacă avem în vedere dureroasa realitate a cazului dela Talpoș, unde obrăsnicia sectară a mers până să provoace scandal când se

vorbea despre patrimoniul vieții românești, și să se aclame: „Trăiască Fischer” evreul, improvizat în predicator dintr'o altă comunitate baptistă de români desechilibrați — credem, mai departe, că lămurirea cazului dela Talpoș printr'o anchetă grabnică e mai mult decât o datorie. E o necesitate, ce se impune dela sine, de pe urma măsurilor excepționale de acum.

Conducerea de până aci a județului nostru a avut prea largi îngăduinți, peste tot, față de secte; și cuvântul Bisericii n'a fost ascultat, de a se recurge la sancțiuni.

Acum, credem, anchetarea și sancțiunile nu mai pot să rămână pe din afară. Dacă ar rămânea, aceasta ar egala cu încurajarea unei rătăcirii, pentru care încă de multă vreme trebuiau aplicate rigori în consecință.

Nu pentru a apăra, cum spuneam și alta dată, Biserica, așezată pe dumnezeiască făgăduință a eternității, confirmată prin aprigi prigoane milenare, cari n'au putut să ne sdrobească, ci în interesul Statului român, fragil încă, de tinăr ce e, și expus celor mai primejdioase subverziuni, între cari se numără și cea sectară, susținută de iudaism, care a fărâmițat, în zilele noastre, marele colos dela nord, ce nu se mai poate reculege din ghiarele bolșevismului.

Cred, ne-am înțeles.

Și prin urmare, să vedem: ce se va face în cazul, așa de caracteristic, dela Talpoș!

Din viața liturgică

Cântarea noastră bisericească

De Pr. Nic. Crișmaru

Ca toate ceremoniile bisericești și cântarea bisericească are de scop, mișcarea lăuntrului nostru spre sfere mai înalte, precum și deșteptarea și cultivarea sentimentului religios. Spre acest scop se cere dela cântăreți, să cânte în armonios, cu evlavie și edifi-

cător, — deci fără opintiri și strigări necuvioase, — ca prin cântarea lor să producă impresiile înălțătoare la Dumnezeu.

Afară de acestea, cântăreții bine instruiți accentuează cântarea conform firii limbii. Așa se procedează la cântarea unison.

Dar și cântarea corală trebuie să fie adaptată acestor reguli, cu atât mai vădit, cu cât impresiile ei au să fie mai puternice, în conformitate cu masa cântăreților. Acestea sunt regulile statorite de Biserică, iar cântăreții au să se acomodeze lor.

În timpul mai nou, însă, aceste reguli nu sunt observate întocmai, în prejudeciul sentimentului religios. În deosebi privitor la coriști. Vina, însă, nu o poartă aceștia, pentru că insuccesul nu atârna dela ei, ci dela așezarea pe note a cântării.

Deci, precum se vede, vinovați ar fi artiștii, cari pun cântările pe note. Dar credem, totuși, că deși aceștia, uneori, săvârșesc oarecari greșeli în compoziții, ca cele mai sus indicate, ei merită numai laudă, pentru ostenele lor. Iar vina o poartă organele bisericesti, cari ar avea atribuția, să le facă cunoscut regulile, căror să se conformeze la compunerea cântării.

De altăparte, oricât de erudiți ar fi acești artiști în compoziție, dacă cântarea aceea nu servește pentru deșteptarea și întărirea sentimentului religios, — lucrul lor devine iluzoriu, neputând servi cu adevărat scopului urmărit de Biserică.

Vom lămuri aceste afirmațiuni numai cu două exemple, ceace nu înseamnă, că nu ar fi și mai multe, când în timpul nostru, spre lauda Domnului, corurile s'au înmulțit.

E cam mult de atunci, anume, pe la începutul veacului prezent, când s'a întâmplat, că Mitropolitul, de pie memorie, Ioan Meșeanu dela Sibiu, după versiunea ce se colporta pe atunci, i-a făcut compozitorului Dima observația, că oarecare cântare bisericască nu corespunde spiritului bisericesc, — la ce compozitorul a replicat criticând competența artistică musicală a mitropolitului.

Versiunea aceasta poate fi și adevărată. Noi o localizăm așa: încă de un timp destul de lung, compozitorii noștri au lăsat, prea de multe ori, de dorit, sub raportul așteptărilor Bisericii, cu compoziția lor.

Observarea din chestiune, a mitropolitului, a fost trecută, lungă vreme, cu vederea, fără să se fi luat măsură de reglementarea canonică a copozițiilor corale bisericesti, deși în lungul și latul țării se aud glasuri de nemulțumire cu unele din compozițiile corale de cântări bisericesti, abătute dela normele bisericesti.

Reproduc aci un exemplu din timpul prezent.

Într'un suburbu al Metropolei Banatului, în biserică, cântă un cor, condus de un domn tânăr, mai mult o liturgie compusă de el, fiind însuflețit și cu aptitudini pentru aceasta. Liturgia aceea conține, după părerea noastră, compoziții contrare regulilor bisericesti. În deosebi „Sfânt e Domnul Savaot” și „Amin”, să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne”, seamănă a cântări lumești, și nu pot să nutrească, ci strică sentimentul religios.

Aceste impresii și le-a câștigat părintele protopop din localitate și soborul de preoți liturgisitori, când au slugit acolo sf. Liturgie.

Mai cântă acest cor, și pentru morți, „Doamne miluește-ne”, așezând singurul accent, din ultimul cuvânt, pe ultima silabă, făcând o impresie foarte neplăcută...

Și cu toate acestea, autorul compoziției merită laudă pentru zelul și munca depusă într'o cauză sfântă, câtă vreme autoritatea bisericască nu a stabilit și nu a publicat în toată regula normele cuvenite, pentru compozițiile corale bisericesti.

Se vede că, și în această privință, va trebui să luăm pildă dela rom-catolici, — cari pretutindenea își au organele lor, producătoare de aceleași arii cu același efect asupra ascultătorilor.

Deci, dacă noi avem cor, în loc de orgă, acel cor e dator să se acomodeze spiritului bisericesc și să execute la serviciul divin cântări evlavioase, pentru satisfacerea și nu pentru tulburarea sentimentului religios.

În preocuparea de acest fel, gândul mă transpune la biserică Sf. Sofia din Constantinopol, din timpul când împăratul Rusiei, Vladimir, a trimis delegați la Constantinopol, ca să se convingă despre valoarea Creștinismului. Noua religie plăcu trimișilor săi așa de mult, încât la reîntoarcere i-au istorisit, că ascultând ei acolo sf. Liturgie, li-s'a părut că nu sunt în templu, ci în ceruri. Nu încape, deci, îndoială că în biserică aceea, cântarea a fost de o evlavie rară, pentru că într'o biserică numai o asemenea cântare impresionează sentimentul religios, așa de puternic. Aceasta nu se poate afirma însă nici odată, despre cântări, ca cele amintite mai sus prin caracterizarea generală de mai sus. Dar și mai puțin prin cântări corale bisericesti, ca în cazul concret din Elisabetinul Timișorii.

Și acum, întrebarea: Care ar fi soluția pentru vindecarea acestei răni?

O suficientă indicație ne dă cazul Mitropolitului Meșianu.

Cine altul poate obiecționa conducătorului de cor, decât *preotul*, când cântarea nu corespunde normelor bisericesti?!

Iar în acest caz, replica ar putea fi mult mai drastică, decât cea atribuită compozitorului Dima. Deci, pentru a preveni certe inuțile, trebuie aleasă altă cale de urmat:

Se cere, anume, intervenirea înaltei autorități bisericesti.

Prin urmare, înțelegem lucrul așa, ca Sfântul Sinod să binevoiască a stabili un Normativ, care să servească de directivă compozitorilor de cântări bisericesti, pe întreaga țară; să se institue comisii, pe Mitropolii ori pe Eparhii, sub președinția Chiriarhului, cari să cerceteze și să aproabe compozițiile de cântări din punct de vedere bisericesc. Și, în al treilea loc, Cucernicii preoți să albă ordin categoric, de a denunța din oficiu orice compoziții de surprindere sau cari nu ar avea aprobarea bisericască în regulă.

Fără asemenea dispozițiuni, alunecările de azi ale unor compozitori bisericesti, de bună credință de altfel, vor spori: laicizarea cântării corale bisericesti se va asemăna cu o rană, ce se va deschide tot mai larg pe corpul Bisericii, cu urmări incalculabile.

Preoțimea română-ortodoxă în slujba ipealului național

de Pr. Gh. Cotoșman, profesor.

II.*)

Vitegia vremurilor n'a permis preoțimii române din Transilvania subjugață să se cultive intelectualmente, pentru ca să fie capabilă de a se afirma pe terenul științelor și al literaturii, în măsura în care s'a cultivat și afirmat preoțimea din Occident, favorizată de împrejurări, ocrotită de Papi, de împărați, de principii și duci și sprijinită de nobilime. Rolul preoțimii române era mai mult conservativ decât productiv. Preoțimea română, într'adevăr, a conservat cu scumpătate toate elementele distinctive specifice ale acestui neam : rasa, limba, legea, tradițiile, obiceiurile și moravurile moștenite din moși strămoși.

Întreg tezaurul național-românesc și creștin-ortodox a fost păstrat nealterat de acești străjeri neadormiți, cari au fost preoții români ortodocși.

N'am putea susține totuși, că preoțimea română și-a circumscris activitatea numai la rolul de a fi pază și santinelă a patrimoniilor străbune contra vrășmașilor, cari urmăreau mereu, metodic și persuasiv, să desbrace neamul nostru de imponderabilele și mărgăritarele lui religioase și prin ele de cele etnice-naționale.

Atentatele vrăjmașe au fost parate de această preoțime conștientă, care de multe ori a trebuit să părăsească atitudinea statică-defensivă, și să treacă la ofenzivă directă, contra dușmanului uzurpator al drepturilor noastre naționale și profanator al sanctuarilor neamului.

Activitatea productiv-pozitivă a preoțimii române s'a afirmat cu tărie în special în cultivarea și formarea limbii unitare române pe întreg teritoriul locuit de Români, indiferent de stăpânirea politică sub care erau sortiți să-și ducă zilele. Prin predicarea aceleiași cuvânt dumnezeesc, în toate bisericile și mănăstirile române, și prin tipărirea de cărți de învățătură și morală creștină și de cult bisericesc, răspândite dela Nistru până la Tisa, s'a format adevărata limbă clasică românească, și s'a pus bazele limbii literare de azi.

Fără această preoțime misionară națională, neamul românesc n'ar mai figura în concertul popoarelor, el fiind de mult asimilat în masa mare a neamurilor, cari l-au stăpânit și asuprit veacuri și milenii.

Însiși stăpânitorii și asupritorii noștri vremelnici au apreciat la justa ei valoare influența mare și necontestată a preoțimii „valache”, în susținerea și înălțirea vieții naționale și ortodoxe a Românilor subjugați. De aici emanația acelor decrete draconice de asasinare morală, prin exilare și chiar de suprimare fizică, prin prigoane sălbatice și neumane, la adresa preoțimii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria.

Regii și principii maghiari, la instigația Papilor, pururea vânători după onoruri vremelnice, au luat toate măsurile, pentru stăpânirea ori alungarea din țară a preoților români „schismatici”. Astfel, sinodul ținut la Buda în anul 1279 aduce următoarea hotărâre privitor la soarta acestor preoți : „Acestora nu le este lertat a ține cult dumnezeesc, a zidi capele sau alte case sfinte, nici credincioșilor nu le este îngăduit a lua par-

te la astfel de cult dumnezeesc sau a intra în astfel de capele. În caz de lipsă să se aplice, în contra acestor preoți, puterea brahială¹⁾).

În același an, papa Nicolae al IV-lea obligă, prin jurământ, pe regele Ladislau Cumanul, ca să prindă pe eretici (pe Români) și să-i alunge din Ungaria și din țările supuse lui. Același jurământ îl făcuse și Bela al IV-lea, încă la 1235. Când Ludovic cel Mare ajunge rege al Ungariei, persecuțiile se întesesc contra Românilor ortodocși. În 25 Iulie 1366 Ludovic poruncește nobilimei și dregătorilor din ținutul Carășului și Cuvinului (în Banat), să prindă pe toți preoți schismatici, cu femeile și copiii lor, și să-i ducă înaintea comitelui Benedict Heem,²⁾ care, după porunca regească, i-a scos din țară. În locul acestor preoți regele Ludovic li-a trimis Românilor preoți catolici, dar Românil n'au fost mulțumiți cu astfel de preoți, fiindcă nu se puteau înțelege cu ei și nu se potriveau în obiceiuri.³⁾

În anul 1428, regele Sigismund întărește ordinea draconice de mai sus, înăsprindu-le, în felul următor : „În districtul (Caran-) Sebeșului nimeni nu poate poseda, ține și stăpâni nici o proprietate, nici un drept de nobil, nici un drept de cnez, numai dacă va fi adevărat catolic și va urma aceea credință, pe care o crede și o mărturisește biserica Romană” ; se despoaie de avere toți nobilii și cnezii, cari țin pe moșiile lor preoți ortodocși, ce duc poporul în rătăcire. Preoților români să li se confiscă proprietatea și să se expulzeze din țară. Căsătoria între ortodocși și cei de legea latină e oprită să se încheie, până ce ortodoxul nu se botează de preotul apusean. Nobilii, cnezii și țărani își vor pierde moșiile în cazul când nu-și vor boteza copiii în legea apuseană. Preoților ortodocși, cari vor boteza vre-un copil în legea ortodoxă, li-se confiscă proprietatea. „Din dovezi suficiente am înțeles—spune mai departe ordinațiunea regală—că unii oameni cu sufletul stricat, cari fuseseră renăscuți în credința catolică prin botez, după botez lepădând frica lui Dumnezeu și nesocotind chinurile iadului, au trecut la legea schismaticilor (adecă a românilor) și trăesc cu ei. Pe unii ca aceștia nu numai că nu trebuie să-i ținem de creștini, ci de eretici desăvârșiți, ba mai rău decât aceia. Voind să întrebuițăm mijloc potrivit de îndreptare pentru teribila lor stricăciune, poruncim prin puterea acestei scrisori a noastre, ca perpetui noștri castelani de Sebeș, pe toți acei cari ar trece la schismatici după botezul lor și trăiesc cu aceia, să-i despoaie de toată averea lor mișcătoare, iar dacă sunt găsiți nobilii sau cnezii în astfel de răutate stricăcioasă și condamnată, moșiilor unora ca aceștia castelani să le sechestreze pentru maiestatea noastră⁴⁾).

Nu numai catolicismul a pus cunună de spini pe capul multor preoți și episcopi români, socotiți eretici și schismatici, ci și luteranismul și calvinismul ivit în veac. al 16-lea. Pentru a promova reforma religioasă între Români, pe seama cărora principii calvini ai Ardealului au pus ca episcop-superintendent pe un

1) Hurmuzaki, Documente I, 2, p. 132.

2) Ibid., Dr. Ioan Lupas, Istoria bisericească a Românilor Ardeleni, Sibiu 1918, p. 22.

3) Dr. Ioan Lupas, op. și l. c.

4) Ștefan Metes : Istoria bisericii și a vieții relig. a Românilor din Transilvania și Ungaria, vol. I, (până la 1898) ed. II, Sibiu, 1935, pag. 42-43.

*) Vezi articolul precedent în No. 25/937.

oarecare Gheorghe de Sângiorz, diela ardeleană, înu-
tă în Sibiu la 1566, hotărăște: Eresul (adecă legea
ortodoxă) să se lapede mai vârtos între Români, a
căror păstori orbi fiind, povățuesc pe orbi și așa și
pe sine și poporul duc spre peire. Acelora cari nu
ar vrea să asculte adevărul, să poruncească principele
ce, cu episcopul și superintendentul Gheorghe, să se
dispute din Biblie, și dacă tot nu ar voi să treacă la
religiunea cea adevărată (calvinii susțineau că religiu-
nea lor este cea adevărată, catolicii a lor, numai Or-
todoxia noastră curată și adevărată era persecutată și
de unii și de alții și socotită de „stricăcioasă și con-
damnată“), unii ca aceia, fie episcopi români, fie pre-
oți sau călugări, să fie scoși din țară. Tot poporul să
asculte numai de episcopul Gheorghe și de preoții
(adecă de pastorii) aleși de el; iar cine ar turbura pe
aceștia să fie tratat ca trădător¹⁾.

Catolicismul internațional, dușman neîmpăcat al
naționalismului și Ortodoxiei românești, stăvilit în mer-
sul lui ascendent de către principi calvini reînvie oda-
tă cu victoria armatelor austro-germane asupra Turci-
lor, la finea veac. XVII. Împăratul Leopold I se pune
în slujba catolicismului agresiv, ca și înaintașii săi din
veac. XI-XVI.

Prin ruperea dela sânul românismului ortodox a
unei părți din Românii ardeleni, partea rămasă credin-
cioasă legii străbune și imperativelor naționale, a avut
de îndurat toate atrocitățile, pe care le-a putut inventa
spiritul intolerant catolic, pus în serviciul intereselor
politice germano-maghiare, pentru desnaționalizarea
Românilor.

În lupta ce s'a dat între greco-catolici sau uniți
—cu dușmanul—, deci între trădători și între Românii
adevărați, preoțimea ortodoxă a avut rolul ei precum-
pănit și hotărîtor. În entuziasmul ei înflăcărat pentru
cauza sfântă a Ortodoxiei și a Românismului, preoți-
mea română a înfruntat cu resemnare toate loviturile
ce i au dat frații desbinați de noi și uniți cu dușmanul
milener.

Iar cei ce au îndrăznit să se ducă până la Viena
și să susțină cu țările chiar în fața Împăratului plânge-
rile credincioșilor lor, adecă a Românilor împilați pen-
tru credința lor strămoșească, au înfundat temnițele,
unde le-au pulrezit oasele.

În războiul mondial și'n revoluția ce i-a urmat,
aceeași preoțime ortodoxă și-a dat în mod neprecu-
pețit tot tributul său de naționalism întransigent, de
energie neînfrântă și de sânge curat și cald. Pe sute
din ei, ceasul izbăvirii naționale i-a aflat gemând în
închisorile urgurești din Vaș și Seghedin. Ruperea că-
tușelor și a zăbrelelor de fier și deschiderea ușilor
temniții, și, deci, eliberarea lor, au făcut-o frații și
credincioșii lor, pentru a căror libertate și viață națio-
nală și religioasă ei și-au sacrificat libertatea și viața
lor trupească.

Am făcut dinădins această incursiune succintă,
în trecutul îndepărtat ca și'n cel mai apropiat al Ro-
mânilor transilvăneni, pentru a arăta, măcar și în mod
sumar, că o preoțime cu un așa trecut strălucit nu
putea fi decât o preoțime misionară, deplin conștientă
de menirea ei înaltă în viața neamului, o preoțime
naționalistă, o preoțime iubitoare deopotrivă de neam
și lege.

¹⁾ Idem, p. 81.

Preotul și organizațiile tineretului

De Pr. C. Turicu, Arad.

În trecutul apropiat, preotul doar un singur contact
avea cu tineretul parohiei sale: Catehizarea din școala
primară. Unii dintre părinții mai activi perpetuau în con-
tinuare educația religioasă-morală a tineretului din
școala primară și supraprimară în cadrul Societății
„Sf. Gheorghe“. Unde s'a activat această organizație
binecuvântată și s'a muncit cu sistem, acolo s'au ivit
și roade îmbelșugate: cor bisericesc, fanfară pentru
sezători religioase-culturale, ridicare de troițe și mo-
numente ale eroilor etc.

Aceste organizații, ieșite din preocupările forurilor
noastre bisericești, au fost până mai ieri - alaltăieri sin-
gurele asociații, care au urmărit intensificarea educa-
ției tineretului nostru.

Preotul-catihet și păstor sufletească și-a făcut datoria,
activând după putințele sale, atât în școală, cât și a-
fară de școală, fiind prezent la toate manifestările re-
ligioase-culturale ale tineretului enoriei sale. A-
colo, unde tineretul se simțea capabil la acțiune, s'au
format organizații, fie în Cercul Soc. „Sf. Gheorghe“,
fie ca și o modestă reuniune de cântare ori societate
de lectură religioasă. Unde preotul a observat stăruință
în munca începută, a dat tot concursul și s'au realizat
lucruri bune.

De o vreme încoace, afară de oficialitatea Bisericii,
tineretul noastre s'a organizat în mai multe
feluri de societăți de obârșie oficială și particulară.
Preotul nu poate rămâne la o parte de aceste orga-
nizații ale tineretului.

În calitate de păstor sufletească, trebuie să fie pre-
zent la toate acțiunilor de bine obștească ale păstoritajilor
săi, mai ales acolo unde se cere educație și îndru-
mare sufletească.

În școalele primare și supraprimare s'a introdus,
prin oficialitatea statului, organizația „Straja Țării“,
condusă de M. S. Regele printr'un Comandament a-
nume instituit.

Străjerii statelor noastre te întâmpină peste tot
cu ridicarea brațului drept și urarea de: „Sănătate“!
Odlnoară elevii își luau pălăria în fața preotului
și-l rugau: „Binecuvântă Părinte“! Azi și preotului
i-se urează: sănătate! — ca și altor creștini.

Nu vrem să facem o critică acestui salut în ra-
port cu cinstea ce se cere, prin porunca a 3-a biseri-
cească, fețelor sfinte. Preotul-catihet în înțelegere
cu d-nii comandanți ai Străjerilor are ocazie să facă
unele îndreptări, cari nu vor jigni nici pe una dintre
părți: Organizația tinerească și reprezentanții Bisericii.

Activitatea preotului prin jinerea acelor tâlcuiri
de texte biblice la ridicarea „pavilionului“ este o între-
gire a catehizării din trecut.

Tot o atare muncă de educație morală se cere
dela preot prin Legea și regulamentul pregătirii pre-
militărie a tineretului nostru în anul 18, 19 și 20.
Premilităria reclamă o nouă acțiune duhovnicească
dela păstorul sufletească. Ca și membru al comitetului
subcentrului, preotul are obligamentul să jnă câteva
conferințe din sfera educației religioasă-morale.

Atât Străjeria, cât și Premilităria sunt organizații
oficiale ale tineretului nostru, față de care preotul are
obligația sa pastorală să activeze în urma oficiului său.

Mai sunt și alte organizații ale tineretului nostru
înglobat din inițiative cetățenești, ca: Legionari, Lân-

cieri, Arcași, Voinici etc. Preotul își va fixa atitudinea sa de duhovnic și față de acest tineret organizat.

Din toate aceste organizații, preotul poate să aducă servicii reale Bisericii, prin intensificarea educației religioase-morale a tineretului nostru, lăsat până în trecutul apropiat într-o desorganizare completă.

Facem apel la preoțimea noastră să țină seamă de organizațiile tinerimei dela sate și să se intereseze de educația religioasă-morală a celor cari activează în vre-o organizație.

Metoda creștină

De: Prof. Constantin Rudnănu

Metoda creștină are de scop să ne învețe a ne cunoaște pe noi înșine, să ne conducem bine în viață, după legile vieții creștine.

Viața omenească este adeseori fărâșită în banalitatea ei, lipsită de gânduri curate, de ideale înălțătoare — e continua luptă a omului care se trudește să-și realizeze viața de toate zilele. Dar numai aceasta-i rostul omului? Nu! Hotărât nu, fiindcă existența noastră vine dela Dumnezeu, noi trăim ca să realizăm binefacerile vieții spirituale.

Metoda creștină răspunde și rezolvă gândul metafizic al omului, ce este Dumnezeu, care-i origina noastră, ce destin avem în lume și rolul nostru ca creștini în viața zilnică.

Omul superior prin calitățile lui spirituale simte necesitatea de a da un răspuns atâtor întrebări esențiale, fiindcă sufletul lui e neastâmpărat — după adevăr — noi mergem spre lumină, sau suntem sortiiți ca să trăim o viață simplă materială? Adevărul trăește în sufletul nostru. Sf. evanghelist Ioan și sf. apostol Pavel ne spune, că viața, lumina și adevărul sunt laolaltă și una: „In El era viață și viața era lumina oamenilor” (Ioan I, 4) iar Iisus spune: „Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl, decât prin Mine”. (Ioan XIV, 6), iar Sf. apostol Pavel ni-l prezintă pe Iisus Hristos, ca fiind izvorul vieții noastre și adevărul care ne luminează existența, fără de El viața n'ar avea nici o valoare.

Și aceasta-i credința puternică a creștinului; fer. Augustin spune: „*Crede ut intelligas*”, vom crede și astfel vom ajunge la înțelegerea perfectă a multor taine creștine. Metoda creștină a impus tuturor creștinilor, ca o normă conducătoare, adevărurile eterne ale lumii creștine: Nașterea divină, Învierea Dumnezeului-Om.

Le-a formulat atât de frumos Sf. apostol Pavel, încât fiecare cuvânt ne atinge sufletul, ne face să ne cutremurăm, când citind, simțim clipe divine ale măreției creștine...

Crezul creștin, nu-i o formulă oarecare a verbalismului, ci o adâncă meditare a marilor adevăruri creștine. Este aplicarea la viața noastră zilnică a principiilor creștine — el e plin de adevăr; din el ne nutrim sufletul, fiindcă Mântuitorul spune hotărât: „Eu am venit să fiu lumină în lume, pentru că oricine crede în Mine să nu rămân, în întunec” (Ioan XII, 46). Metoda creștină prin rugăciune, meditare intensă, prin practicarea intensă a sântelor taine bisericesti impune omului o nouă viață, o viață a renașterii — renaștere trupească și sufletească.

Dogmatica creștină e soluția esențială a proble-

melor creștine — ea exprimă realitatea lumii creștine, ne arată scopul ultim al existenței. Existența noastră e strâns legată de scrierile sfinte, Evanghelia ne arată cine este Dumnezeu și ce a făcut El, prin Iisus Hristos, pentru lume.

Omul timpurilor noastre trebuie să caute a se debarasa de materie și mai mult să devină „om spiritual”; să se ridice dela egoism la dragoste, de aceea nu trebuie căutată litera legii, ci mai ales „inima creștinească”, unde să se sălășuiască „dragostea creștină”, așa „vom descoperi adevărul care nu vine la noi, până ce noi n'am ajuns la el”.

Metoda creștină ne învață să ne cunoaștem mai întâi pe noi, apoi făcând apel la sentiment mai ales, nu la rațiune, să ne coborâm în realitatea interioară, desbrăcându-ne de manifestările exterioare ale formalismului uman.

Filosofia antică a tratat problema ființei umane numai în parte. Ea s'a preocupat mai mult de formă, fiindcă omul a fost neglijat; și dacă totuși a avut, a fost prea neînsemnat. Socrate, cu maxma lui celebră „Cunoaște-te pe tine însuși”, nu spune altora decât: omul, contemplând lumea, să ia cunoștință de ea. Contemplarea lumii la antici era Cosmosul privit în toată majestatea lui, omul în concepția greacă făcea abstracțiune, el nu era privit decât în „oase și carne”.

Lumea creștină îl privește pe om în integritatea lui. El e centrul acestui univers, fiind legat de toți semenii săi, prin puterea dragostei divine; există prin urmare o solidaritate și o dragoste deosebită în lumea creștină.

„Dogmatica creștină e și o metafizică, intrucât punctul ei de plecare sunt problemele metafizice; ce suntem, de unde venim și unde poate să ne ducă știința dumnezească? Iisus Hristos răspunde răspicat celor dornici de adevăr: „Fericit este acela pentru care Eu nu Voi fi un prilej de poticnire” (Matei XI, 6).

Metoda creștină e înțelepciunea divină lăsată de Mântuitorul Iisus Hristos, pe care creștinii o urmează după o normă, bine fixată de sf. Biserică.

Acela care o urmează poate deveni fericit!

Mărgăritare

din scrierile Sfântului Meletie, episcopul din Sardes

culese de preotul Ioan Nicorescu (Iabău).

Sfântul Meletie s'a născut în Asia mică și a fost episcop în Sardes, odinioară capitala Imperiului Lydiei. Pentru erudițiunea, darul profetiei, curăția și sfințenia vieții sale, precum și ca apologet neîntrecut și tradiției apostolice, și-a câștigat mare slavă. Afară de aceste calități, mai avea episcopul Meletie și darul unei limbi elegante și orator mare. El se sfârșește între anii 171 și 180.

Sf. Părinte a scris mai multe opuri teologice. Scriitorul Eusebiu amintește de 17 scrieri; ultima a fost o scurtă apologie către împăratul Marc Aureliu. Această comoară, păstrată în puține fragmente, între cari și un tablou despre cărțile canonice, s'a pierdut.

În anul 1843 învățatul H. Tattam a găsit într-o mănăstire din secolul VI-ori VII apologia sfântului Meletie, adresată împăratului, tradusă însă în limba siriacă. Se naște însă întrebarea, dacă aceasta este

apologia sfântului, după ce, textul istoricului Eusebiu nu e identic cu cel al lui Meletie.

Apologia stă din 13 capitole și tractează între altele:

1. E nebunie a păși pe Dumnezeu, care în adevăr există, și să cinstești zeii, cari nu sunt. 2. Omul poate cunoaște din tăpturile văzute pe creatorul nevăzut și că această recunoaștere a lui Dumnezeu aduce omului lumină, iar popoarelor fericire. 3. E o absurditate să îți la credința zeilor, pentru că strămoșii și părinții au crezut în zeii.

Scriserile Sf. Părinte Meletie, despre cari aminteste scriitorul Eusebiu, sunt următoarele: 1. Două scrieri despre serbarea Paștilor. 2. Despre modul de viață a profesilor. 3. O scriere despre Biserică. 4. Despre Duminecă. 5. Despre credința omului. 6. Despre subordonarea minții în raport cu credința. 7. O scriere despre suflet, corp și spirit. 8. Despre Botez. 9. Despre adevăr. 10. Despre credință și nașterea lui Hristos. 11. O scriere despre profesie. 12. Despre primirea de oaspeți. 13. Cheia. 14. Despre diavolul. 15. Despre apocalipsa lui Ioan. 16. Despre nașterea lui Hristos. 17. O mică cerere către împăratul Antoniu (Marc Aureliu).

Aci se mai adaug două fragmente ale lui Anastasiu Sinaitul, alor două scrieri: a) despre incarnarea lui Hristos și b) despre patimile Domnului.

Câteva principii din apologia adresată împăratului Marc Aureliu:

1. Dumnezeu e veșnic, neschimbat, negrăit, nevăzut, cunoscut din univers. „Nebunia despre care vorbesc eu, constă într'aceea, că omul părește ceea ce întruadevăr există (Dumnezeu); și ceea ce întruadevăr nu este (idolii) îl cinstește. Este ceva ce întruadevăr există și se numește Dumnezeu; și întru adevăr este Dumnezeu, prin acărui putere tot ce este își are existența dela Sine. El singur e nici făcut, nici născut, ci e din veci și până în veci. El nu se schimbă, pe când toate celelalte sunt schimbăcioase; nimeni nu-l poate vedea și nici o minte nu-l poate cuprinde și nici un cuvânt a-l spune”. (Apol. c. 2. și 12.)

„Din ceea ce întru tine și nu se poate vedea — sufletul, care susține corpul, îl mișcă și viează — cunoaște tu, că Dumnezeu, cu puterea Sa, mișcă toată lumea, precum sufletul mișcă corpul..”

2. *Omul e liber și hotărit, să cinstească pe Dumnezeu*

„Să știi deci, că dintre faptele cele mai de frunte sunt a cinsti pe Dumnezeu”. (Apol. c. 6—5) Tu dar îndreaptă-ți toate netrecătoarele tale cereri către nemuritorul Dumnezeu, pentru sufletul tău nemuritor și atunci se va arăta libertatea la față de tatăl Stoiților. Ai grijă pentru aceasta și mulțamește lui Dumnezeu, pentru că te-a creat și ți-a dat libertatea voinței, așa, că te poți decide, cum vorești”. (Apol. c. 9—6.)

3. *E o nepricepere, ca pentru predecesorii noștri să cinstim idolii.*

„Sunt oameni, cari zic: „Tot ce părinții noștri ni-au predat, avem să fim în cinste. Așa? Atunci pe toți acela, cărora părinții le au lăsat sărăcia, să nu căutăm să devină bogăți? și acela, pe cari părinții nu l-au instruit, să nu învețe ceea ce părinții lor nu știau? Și pentru ce văd fiil orbilor și pot umbla fiil paralizicilor”. (Apol. c. 12.)

4. *Hristos om și Dumnezeu.*

„Acele minuni mari, cari s'au făcut după botez,

au revelat și adevărul lumii tainica Sa Dumnezeire. Pentru că unul și același, deodată Dumnezeu și om, a fost; astfel ni a făcut cunoscut nouă cele două naturi ale Sale; Dumnezeirea Sa ni-a arătat-o prin minunile Sale făcute în cursul celor trei ani după botez; omenirea Sa însă ni-a dovedit-o în curs de treizeci ani, cari au premers botezului Său, în care timp în smeritul Său corp, în care se ascundeau semnele Dumnezeirii Sale, deși El există ca adevărat Dumnezeu încă de mai înainte de toți vecii”. (Galland, T. I. p. 679)

Despre ce să predicăm?

27 Februarie. Dumineca lăsatului de carne. Din stintele evanghelii ale Duminecilor trecute am putut cunoaște, cât de nemărginită este bunătatea și îndurarea lui Dumnezeu față de cei ce, recunoscând cu umilință starea lor păcătoasă, se întorc cu încredere la Tatăl cereșc.

Pe cât de îndurat l-am văzut însă pe Dumnezeu atunci, pe atât de înfricoșat îl vedem azi în nepărtinitoarea Sa dreptate a judecării de obște la a doua venire.

Cunoscând slăbiciunile noastre și groaza ce va fi la ziua judecării, Dumnezeu încă de mult — în legea veche — a început să-i pregătească pe oameni pentru această zi, arătând și chipul venirii lui Iisus în ziua cea de apoi. (Ezechiel 21₁₇, Iov 31₁₄, 14₁₅.) Tot așa David regele și psalmistul, cunoscând cele pentru judecată, se roagă neincetat pentru întărire. (Ps. 97₉ — 118₁₃₀ — 142₂).

Dar și în Noul Testament, Mântuitorul însuși ne vorbește și ne-a lăsat dovezi indiscutabile despre venirea Sa. Nu a arătat apriat timpul venirii și ziua judecării, a arătat însă alte semne și împrejurări ale venirii Sale, despre care El zice că vor fi numai începutul durerilor ce vor să fie la judecată.

Cât de înfricoșată va fi acea zi, dacă toate durerile, scârbele și necazurile câte sunt în lume și vor mai fi până în acea zi, nu sunt decât începutul durerilor. (Marcu 13₁₉.)

Spaima aceluia moment crește și prin faptul, că venirea lui va fi pe neașteptate, (Mat. 24₂₇), întocmai cum a fost în timpul lui Noe (Mat. 24₃₆ — 39). Chiar și alte amănunte ale înfricoșatei venirii a Domnului ne sunt descoperite. (Luca 21₂₅, Ezech. 13, Isaia 13, Iov 3₁₂ — 15.) Frica cea mare care va cuprinde întreaga natură, este și rezultatul nespusei străluciri cu care Fiul omului se va arăta. (Mat. 24. 29 — 30.)

Dacă la venirea Lui se vor cutremura toate neamurile pământului plângând de groază, până și cei drepti ca David și Iov cutremurându-se, atunci ce vom face noi, cari n'avem nimic bun în noi? Cu ce vom sta în fața Domnului? Unde sunt candelile noastre, unde untul de lemn cu care să țesim întru întâmpinarea Marelui? Căci de venit, fără îndoielă El va veni, (Fapt. Ap. 17₃₁) și de judecată numai El va judeca. (Fapt. 10₄₂.) (Ioan 5₂₇ — 30.) Și apoi nu cumva să judecă cineva, că va putea scăpa de judecată. (II. Corint. 5₁₀) El va veni să judece viii și morșii (Apoc. 20₁₁ — 13), pe fiecare după faptele sale (Mat. 10₂₆; I. Corint. 3₁₃ și 4₅).

Ba mai mult, chiar și gândurile și vorbele oamenilor vor veni la judecată. (Mat. 12₃₆). Obicnuiți fiind

cu dreptatea omenească și cu judecățile omenești să nu ne înșelăm asupra dreptății și judecății divine. Cereșul judecător este nemilarnic. (Ereclii 7₁₀).

În sfârșit, să ne punem întrebarea: Pe câți dintre noi ne va afla venirea Marelui gata spre a-l întâmpina? Unde va fi locul nostru în ziua judecății? de-a dreapta sau de-a stânga?

Doamne învrednicește-ne să dobândim locul cel din dreapta mării Tale. (Apoc. 7₁₄).

Cronică

„Fundatia Gojdu” a ajuns, în cele din urmă, să aibă o situație lămurită. Ungaria va preda României — potrivit acordului încheiat, apărut în „Monitorul Oficial” din 21 Ianuarie a. c. și reprodus și de „Telegraful Român”, (No. 5) — întregul patrimoniu al fundațiunii, stător din trei imobile și din bani. Din fundațiune se rezervă o parte, cu titlu de fundație separată pentru frații noștri din Ungaria. Administrarea fundației îi revine unei comisii speciale, stătătoare, din mitropolitul și episcopii noștri ardeleni și alți intelectuali dintre mireni.

Reveniri la ortodoxie, în Maramurăș și la Siret (Bucovina), se anunță în coloanele „Telegr. Român” (No. 6) Nici nu e îndeplinită încă episcopia maramurășană și totuși, chiar dintre preoții uniești d'acolo s'au găsit numeroși inși, cari — fără a mai vorbi și de enoriașii lor — recunosc greșala fatală dela 1700 și vor să întorcă la malca sufletească a Neamului românesc. În privința aceasta, mitropolia din Cernăuși a primit cereri duioase de revenire la ortodoxie. Iar la Siret, un grup de romano-catolici, împreună cu păstorul lor, care este un preot distins, vor fi primiți, în chip sărbătoresc, în Dumineca ortodoxiei din acest an, în Catedrala din Cernăuși.

Așa lucrează Dumnezeucul Duh, cel ce pe cele risipite le adună — peste mâinile neputincioase ale spărgătorilor unității Bisericii lui Hristos!

Concordatul Jugoslav, după cum citim în „Universul”, a fost abandonat de Guvernul dela Belgrad, grație stăruințelor Sfântului Sinod ort. deacolo și înțelegerii, în cele din urmă, a guvernului. Președintele de Consiliu, d. Stoiadinovici adică, — și el unul dintre miniștrii și parlamentarii ortodocși puși de Sf. Sinod sub „interdicțiune” bisericască din pricina sprijinirii concordatului cu Vaticanul — a declarat în scris, în mod repetit, că concordatul, încheiat la 25 Iulie 1935, va fi retras definitiv de pe ordinea de zi a parlamentului. Sf. Sinod a dat, în acest senz, un comunicat, pentru a se vesti această biruință, întregului cler și poporul dreptcredincios. Dreapta cauzei ajunge la biruință, ori de câteori se stăruie deajuns pentru apărarea ei. Am putea învâța și noi din acest caz, al unei țări, în care procentul ortodox al populației e mult mai redus decât la noi!

Descoperiri arheologice în Jugoslavia a făcut profesorul Petrovici în apropierea orașului Niș (Vechia Sârbie). El a dat acolo peste rămășițele unei biserici de mărime neobișnuită. Se presupune, că aceasta biserică a fost zidită de împăratul Iustinian, care de origine era din Niș. Din istorie se știe, că acest împărat a zidit două biserici monumentale. Una e Sf. Sofia din Constantinopol; și de cea de a doua

nu s'a știut până acum, unde să fi fost zidită. Din relatările de acum reese, că biserica descoperită după mărirea ei întrece pe toate cele existente.

(pr. A. C.)

Sinodul bisericii copte (din Egipt), de care se ținea biserica Abisiniei, a excomunicat pe Amba Abraham, care fusese numit de italieni, ca Patriarh al Abisiniei. Cum se știe, până acum toți episcopii bisericii copte din Abisinia au fost numiți de Sinodul din Egipt. Dar Italianii, acum vor să mai schimbe lucrurile, nu fără folos pentru catolicism.

(pr. A. C.)

Doi parastase au fost anunțate printr'un cotidian local, că aveau să se țină, la 15 l. c., în catedrala din Arad. Cine, cu ce vrea, poate să-și ocupe coloanele: nu ne privește. Iar dacă cineva are cultul morților, laudă l-se cuvine, mai ales dacă face rugăcimi și jertfe pentru sufletele lor. Dar, în cazul de față, avem totuși o nedumerire. Unul din cei cu parastase în chestiune era fost preotul Iosif Trifa, scos din preoție ca judecată canonică, petru motiv de „schisma”, cum s'a publicat și în coloanele noastre. Și-atunci, cum vine treaba cu parastase chiar în catedrală, și cu anunțare de mai înainte? Regretabil, răposatul s'a îndărătnicit, după judecată, și a murit neîmpăcat cu Biserica. Iar sl'jba de „parastas” este a Bisericii; așa că de slujirea parastaselor dispune, în ultima analiză, Biserica și nu slugitorii ei, cari lucrează din canonică delegație. În cotidianul respectiv se anunța că parastasele se va ținea cu cântări de troparele morților și cu imnuri de ale „Oastei Domnului”. Bine, dar nu mai sunt deajuns „troparele” bisericesti, la parastas, fără de imnurile „Oastei”? Ori „Oastea”—care, la întrunirile sale, în afară de biserică, se putea ruga, în particular, cât vrea și pentru cine vrea — merge și ea pe cărările celui aflat în „schismă” și judecat canonică pentru „schismă” sau desbinare în sinul Bisericii?

Am dori să știm: când și-a făcut „Oastea” dela Arad reorganizarea după „Pravila” dela autoritatea bisericască? Când și cum a prezentat hotărârile sale de constituire, respectiv de reconstituire?

Până să înceteze temelurile nedumeririlor noastre, constatăm cu mare părere de rău, că nu asta e „Oastea” aceea pentru care, oarecândva, am ridicat cuvânt de apărare în Consiliul eparhial și în Adunarea eparhială!

Bibliografie

Victor Ungur Zlășteanu: Pe calea Ortodoxiei. Câteva cuvinte la unificarea Bisericii românești. Lugoj, 64 pag. Prețul? Autorul, un preot trecut în serviciu administrativ, dar fără să se lapede de procupările de carte bisericască, urmărește gândul de a vedea restabilită unitatea Bisericii românești, prin revenirea aceluia, pe cari politica ungurească l-a mână în staulul străin, al papei dela Roma. Autorul reușește să prindă problema uneori, foarte de scurt, stabilind devierea dela dogma curată a aceluia, cari s'au lăsat amăgiți și se complac în rătăcirile lor desbinare. În broșură, se examinează textele biblice despre primul de onoare al sfântului Petru, interpretat de apusenii în sens absolut și juridicțional. Pe ici-colo, însă, se merge prea departe, până la contestarea autenticității textelor respective (dela sf. ev. Matei și Ioan), ceea ce e și de prisos, având în Sf. Scr. și în istoria prime-

lor veacuri creștine, suficiente temeluri antipapiste. Din breșură se văd dealtfel râvna autorului, de a și îmbogăți arsenalul biblic de probațiune, ca și netemelnicia contractului unieților cu Roma în patru puncte, dintre cari d'abia numai cel despre primatul papal are semnificație reală. Cartea se citește cu bun folos, și poate fi cerută dela autor, în Lugoj.

Reviste

Hotarul, Arad. Anul IV (1937) No. 12 (Dec.). Număr consacrat problemelor demografice. Acest număr cuprinde, din trei condei de intelectuali arădani, o seamă de studii; Dr. Cornel Radu (medic): Problema denatalității, mortalității infantile, și: Mișcarea populației din România în a. 1936. Dr. Vasilie Cucu: Cum se face asistența mamei și copilului în municipiul Arad. Iar d. ing. Vladimir Eșanu publică studiul „Mișcarea populației în jud. Arad”, cu specială privire și la referințele protopopiatului Arad. Studiul însuși, mai vast decât în „Hotarul”, a fost gătit pentru adunare protopopească, al cărei membru este autorul). Studiile acestea, toate patru, sunt foarte utile și necesare. Cu ajutorul lor ni-se dovedește, în general, că și la noi, în jud. Aradului, s'a întins marea crimă a depopulării măestrite și vinovate, la modă în alte părți. Tot așa, stăm rău și în privința divorțurilor. Ar merita să fie examinată problema, mai deaproape, și în coloanele noastre, cu oarecari concluzii și aplicații.

„Păstorul Tutovei”, Anul I, nr. 1, Ianuarie 1938. Revista Asociației Preoților din jud. Tutova. Pag. 28. Apare lunar. Primiți la redacție această revistă ce are, în „cuvântul lămuritor” dela început, temeuri reale pentru a-și justifica apariția. La orice caz, ne bucurăm mult și de acest semn de râvnă preoțească după înțelesul vremii. La partea redacțională (pagina ultimă) pune în vedere, că revista va evita scrisul cu caracter polemic. „Scrisul unui preot trebuie să fie împăclitor și la înălțimea misiunii sale”.

De acord, Facem cele mai bune urări!

INFORMAȚIUNI

† Dr. Dumitru Chiroiu, prea bine cunoscutul și apreciatul român și biserican, nu mai este în rândurile celor vii. După o viață laborioasă și cinstită, din care și-a smuls vreme pentru a-și da contribuția cuvenită și Bisericii, pe care a cinstit-o prin toată afirmarea sa, a încetat din viață, în 15 Februarie, în vârstă de 63 ani, după o scurtă, dar grea suferință. A fost, pe rând: avocat, notar public, fost prefect și de foarte lungă vreme membru devotat și priceput al Adunării noastre eparhiale. Ne asociem și noi, cari l-am cunoscut și prețuit, doliului general, cărui l-a dat expresie și P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei, — în numele Său și 'n al Consiliului eparhial printr'o adresă oficială — și mai mult decât oficială — trimisă familiei.

Odihnească în pace, cu Dreptii!

Poșta Administrației

Celce au orice fel de publicații de făcut în organul eparhial — în afară de

articole și informații pentru foaie, — să le trimită exclusiv pe adresa „Administrației” și cu indicarea pe plic a numelui părintelui Gh. Popa, Arad, Str. Eminescu 18. Altmintrea publicările pot suferi întâzieri.

Tot așa să se ceară rectificările de adrese și tot ce se ține de abonamente și altele de acest fel, — nici decât însă dela Redacția foii, care are alte treburi de făcut.

Nr. 819/1938.

Comunicat

Aducem la cunoștință că sinodul episcopesc al mitropoliei noastre din ședința din 14 Decembrie 1937, ocupându-se cu chestiunea educației și în drumării studenților în Academii teologice din cuprinsul Mitropoliei ardelenne și constatând, că mulți tineri, cari doresc să îmbrățișeze cariera preoțească, ocolesc Academii teologice și viața de internat dela aceste academii, a hotărât următoarele:

În viitor în cuprinsul mitropoliei Ardealului candidații la preoție vor fi instituiți și hirotoniți preoți în ordinea următoare:

I. Absolvenții Academiei teologice din eparhia respectivă;

II. Absolvenții Academii teologice din întreaga mitropolie;

III. Absolvenții Facultăților teologice, cari în timpul studiilor teologice au stat într'un internat teologic.

IV. Absolvenții Facultăților teologice cari în timpul studiilor n'au stat într'un internat teologic, vor trebui să facă înainte de hirotonire un an de practică la Academia teologică a eparhiei respective.

Arad, 8 Februarie 1938.

† Andrei Episcop.

Concurs

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial ort. rom. din Arad Nr. 7681/1937, se publică concurs pentru alegerea de preot la parohia de cl. III. Bulza.

Venite:

a) Una sesiune parohială și intravilanul de 1/2 Jug.

b) Sto'ele legale.

c) Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.

d) Locuință în edificiul Școlii confesionale.

Indatoriri:

e) Preotul va catehiza la școala primară, fără altă remunerație și va plăti impozitele după beneficiul său.

Recurenții, cu încuviințarea protopopului, se vor prezenta în sf. biserică, pentru a face cunoștință credincioșilor.

Cererile de concurs însoțite cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial din Bulza, se vor nafta în timpul concursului Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: Traian Cibian protopop.